

1 AFSKAF FATTIGDOM

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Opgave til dig derhjemme

Se efter på dit værelse, om du har noget tøj eller legetøj, som du ikke længere bruger. Du er med til at hjælpe andre, hvis du giver legetøjet til en genbrugsbutik i stedet for at smide det ud.

Opgave til dig i børnehaven

Hjælp med at samle penge ind til fattige børn et sted i verden. I kan for eksempel tjene penge ved at sælge kage til en forælder-aften eller lave en bod med fine ting, som I selv har lavet.

Få ideer på biblioteket

Bag med de mindste. Gyldendal, 2015

365 ting du kan lave af pap og papir. Alvilda, 2012

Tina Dalbøge: Førstehjælp til fantasien. Look My Book, 2008

Peter Garde: Barn i – Indien. Klematis, 1994 (del af serie om børn i mange lande)

Nikolaj Witte: Klodens børn - hvordan lever småbørn i resten af verden? Travelmedia.dk, 2013

2 STOP SULT

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Opgave til dig derhjemme

Kig i køleskabet. Måske kan du hjælpe med at lave aftensmad af rester - uden at I behøver købe noget nyt?

Opgave til dig i børnehaven

Plant et frø eller sæt en lille plante. Hjælp hinanden med at passe planten med lys og vand. Se hvordan det spirer og gror – fra jord til bord. Måske får du karse til madpakken eller en saftig tomat?

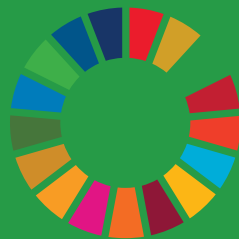

Få ideer på biblioteket

Mad med respekt : en familiekogebog, der mindsker madspild. Gyldendal, 2019
Guido van Genechten: Anders i bedstefars have. Klematis, 2013
Signe Kjær: Kittes køkkenhave. Alvilda, 2017

3 SUNDHED OG TRIVSEL

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Opgave til dig derhjemme

Det er sjovt at bruge kroppen sammen.

Prøv at løbe om kap til børnehaven, at danse fjollet til musik hjemme i stuen – måske med en ballon – eller at gå ud i naturen og finde et godt klatretræ.

Opgave til dig i børnehaven

Lav jeres helt egen olympiade. I kan for eksempel hoppe sækkeløb, løbe rundt om børnehaven, hinke, gå krabbegang eller løbe stafet med æg på en ske. Hjælp hinanden med at tegne diplomer – eller måske kan I lave medaljer af muffin-forme?

Få ideer på biblioteket

Marianne Iben Hansen: Kroppen - rim og mirakler. Gyldendal, 2018

Ole Könnecke: Sport er sjovt. Turbine, 2018

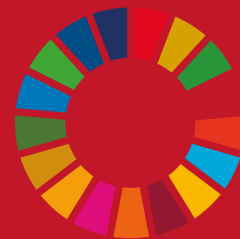
Line Leonhardt: La Gazella dello Sport. Lamberth, 2015

Doris Rübel: Hvad spiser vi? Klematis, 2015

Find flere sjove opgaver på
herningbib.dk/verdensmaalfordesmaa

4 KVALITETS- UDDANNELSE

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Opgave til dig derhjemme

Gå en tur på biblioteket og find en spændende bog. I kan læse den sammen på biblioteket. Hvis du har et lånerkort, kan I også låne bogen med hjem helt gratis. Tag gerne en taske med hjemmefra til bogen. Så er du både med til at passe på bøgerne og spare på poserne.

Opgave til dig i børnehaven

Prøv at forme bogstaver af jeres kroppe. Måske kan I sammen skrive et helt ord? Rim-mesteren Lotte Salling har skrevet bogen Alfabet-atlet, som man låne på biblioteket. Kropsbogstaverne fra bogen ligger lige til at printe og lege videre med her:
sprogsport.dk/knaek-laesekoden

Få ideer på biblioteket

Lotte Salling: Alfabet-atlet. Carlsen, 2018
Lotte Salling: Tal-atlet. Carlsen, 2019
Halfdan Rasmussen: Halfdans abc med musik cd. Carlsen, 2015
Ewa Malmborg: Skal vi læse? Klematis, 2019

Find flere sjove opgaver på
herningbib.dk/verdensmaalfordesmaa

5 LIGESTILLING MELLEM KØNNENE

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Opgave til dig derhjemme

Ideer: Hvem er den sejeste pige eller kvinde, du kender? Hvem er den sejeste dreng eller mand? Klæd dig ud som en superhelt – hvad er dine superkræfter? Tag et billede eller lav en tegning af dig selv.

Opgave til dig i børnehaven

Vælg en formiddag, hvor piger inviterer drenge med i deres leg og en formiddag, hvor drenge inviterer piger med i legen. Lav en tegning af legen bagefter. Prøvede I nogle lege, som I ikke plejer at lege? Hvorfor mon?

Få ideer på biblioteket

Frauke Angel: Disco! Turbine, 2020
Gunilla Wolde: Totte og Malene. Carlsen, 1989
Camilla Kuhn: Lørdagsrengøring. Lamberth, 2015
Andrea Beaty: Seje Sally ingeniør. Gads Børnebøger, 2019
Jessica Love: Julian er en havfrue. Jensen & Dalgaard, 2018
Ulf Stark: Den dag mor var indianer. Gyldendal, 2002
Susanna Isern: Den store bog om superkræfter. Albert, 2017

Find flere sjove opgaver på
herningbib.dk/verdensmaalfordesmaa

6 RENT VAND OG SANITET

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Opgave til dig derhjemme

Du har måske hørt, at det er smart at slukke for vandet, mens du børster tænder, og mens du sæber dig ind. Vil du se, hvor meget vand du kan spare? Prøv at stå i et badekar og tag brusebad. Hvor meget vand kommer der i badekarret, hvis du lader vandet løbe hele tiden? Sæt en lille blyantstreg eller et stykke tape på badekarret. Prøv det samme, hvor du slukker for vandet, mens du sæber dig ind og putter shampoo i håret. Hvor meget vand kommer der så i badekarret?

Prøv også at sætte en prop i vasken og børst tænder, mens du lader vandet løbe. Prøv bagefter at børste tænder, mens der er slukket for vandet. Hvor meget vand sparer man?

Opgave til dig i børnehaven

Saml regnvand i en tønde eller spand. Se hvor meget vand I kan samle på en uge og brug vandet til at vande planter med.

Få ideer på biblioteket

Marie-Ange Le Rochais: Rent vand til Marie. Atelier, 1999
Amy Rader Olsson: Dryp i kroppen. Klematis, 1999
Tord Nygren: Magnus har nye støvler. Klematis, 2010
Frø og vandet. Turbine, 2010

Opgave til dig derhjemme

Naturen har stærke kræfter – både i vinden og vandet. Mennesker har i mange år brugt møller for at udnytte energien fra vand og vind. Er der nogle møller i nærheden af, hvor du bor? Du kan prøve at mærke på naturens kræfter ved at sætte en drage op eller sætte en snor fast i en pose og lade den svæve i vinden. Hvis du prøver at sætte en finger for enden af en vandslange, kan du mærke, hvordan vandet presser på for at komme ud.

Opgave til dig i børnehaven

Lav en vindmølle af papir eller en vandmølle af plastic. Tag møllen med udenfor og se, hvordan vindens og vandets kræfter får møllen til at snurre rundt.

Skoven i Skolen har opskrifter på både små vind- og vandmøller lige her:
skoven-i-skolen.dk/content/vindm%C3%B8lle-af-papir og
skoven-i-skolen.dk/content/byg-en-vandm%C3%B8lle

Få ideer på biblioteket

Jesper Tolstrup: Det blæser, Molly! Turbine, 2017
Eilika Mühlenberg: Camping : en fantasifuld billedfortælling om en forblæst ferie i det fri. Lamberth, 2016
Eva-Lena Larsson: Puslerier med Findus. Carlsen, 2001
Lise Stephensen: De små leger. Aschehoug, 1999
Bogen om vand : en fag- og aktivitetsbog om vand. Klematis, 2004
Jørgen Clevin: Vinden blæser og alt bevæger sig. Stavnsager, 1986

8 ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Opgave til dig derhjemme

Leg butik med din familie derhjemme. Hvad kan man købe i din butik? Du kan klippe lege-penge ud af et stykke papir og skrive tal på. Hvad koster varerne i din butik? Tegn prisskilte til butikken. Du kan også lege butik udenfor. Så kan du skrive med kridt og bruge småsten og pinde som betaling.

Opgave til dig i børnehaven

Lav billeder eller måske små kigkasser af, hvad I vil arbejde med, når I bliver voksne. Måske kan nogle af forældrene komme hen i børnehaven og fortælle om deres arbejde.

Få ideer på biblioteket

Ralf Butschkow: Jeg kender en lokofører. Lamberth, 2020 (serien Læs om jobs rummer mange forskellige)
Inger Tobiasen: Min butik. Klematis, 2011
Morten Dürr: Erik sælger huset. Plot, 2018
Lorenz Pauli: Penge til salg! Turbine, 2017
Andreas Palmaer: Vild med penge. Klematis, 2007
Kim Fupz Aakeson: Vitello bliver forretningsmand. Gyldendal, 2008

Opgave til dig derhjemme

Er der noget, som du gerne vil have hjælp til? Opfind din egen fantastiske maskine. Lav en arbejdstegning, som viser, hvordan maskinen fungerer. Byg den bagefter med for eksempel aviser, pap fra køkkenruller og skruelåg fra mælkekartoner. Sæt det sammen med snor, tape, lim eller malertape.

Opgave til dig i børnehaven

Kig sammen på et kort over byen, hvor I bor. Ryd et stykke gulv i børnehaven og lav jeres helt egen by med bygninger og veje med malertape. Hvor bor man? Hvor er der butikker og fabrikker? Skal der være en park? Hvor skal bilerne parkeres? Find legetøjsbiler og kør en tur i byen bagefter. Hvis I hellere vil være udenfor, kan I tegne byen med kridt i stedet for.

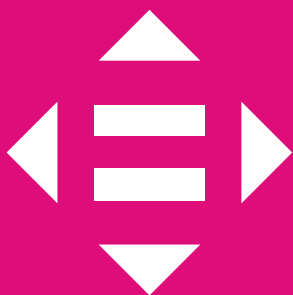
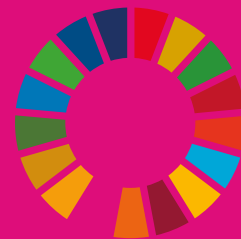

Få ideer på biblioteket

Anna Fiske: Halløj by! Lamberth, 2011
Jakob Martin Strid: Lille Frø bygger rumraket. Gyldendal, 2016
Dirk Hennig: Professor Fiks' helt umulige alt-mulig-maskine. Lamberth, 2014
Christine Baillet: Gravkøen og andre maskiner på byggepladsen. Bolden, 2016
Ashley Spires: Den mest vidunderlige ting. Gads Børnebøger, 2019
Andrea Beaty: Seje Sally ingeniør. Gads Børnebøger, 2019

10 MINDRE ULIGHED

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Opgave til dig derhjemme

Der er forskel på, hvilken familie og hvilket land man er født i. Der er også forskel på, hvad vi er gode til. Gør en god gerning ved at hjælpe en anden. Måske kan du være med til at ordne have, smøre madpakker eller bære skraldeposen ud?

Opgave til dig i børnehaven

Tal om, hvad I deler i børnehaven. I deler for eksempel plads og legetøj. Men deler I også ting, som I er gode til? Måske kan du lære nogen at fløjte? Eller tegne en sej bil?

Få ideer på biblioteket

Peter Garde: Barn i – Indien. Klematis, 1994 (del af serie om børn i mange lande)

Kim Fupz Aakeson: Vitello gør en god gerning. Gyldendal, 2013

Richard Byrne: En helt vildt stor dinosaur. Lamberth, 2012

Georg Bydlinki: Laura og Lukas lærer at dele. Turbine, 2012

Opgave til dig derhjemme

Sorterer I jeres affald derhjemme? Måske kan du starte med at lave en kasse til papir. Når du har brugt papir til at tegne på, eller I har fået aviser, så kan du lægge papiret i kassen i stedet for at smide det i skraldespanden. Når kassen er fuld, kan I lægge alt papiret i en papircontainer. Så kan det blive genbrugt. Du kan også lave en kasse til glas og flasker. På kassen kan du tegne, hvad der skal være i den.

Opgave til dig i børnehaven

Gå en tur med en voksen og kig på, om der er godt for klimaet og miljøet, hvor børnehaven ligger. Er der for eksempel gode steder at cykle? Et busstoppested? Et sted med træer, hvor I kan bygge huler? Har I en miljøstation med containere til at aflevere gammelt papir, glas og metal i nærheden?

Få ideer på biblioteket

Christian Zimmer: Kig og snak om livet i byen. Lamberth, 2014
Mike Gordon: Hvorfor skal jeg genbruge? Maaholm, 2005
Mick Manning: Tænk hvis! - en bog om genbrug. Klematis, 1998
Liesbe Slegers: Jeg er skraldemand. Turbine, 2012

12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Opgave til dig derhjemme

Når man er barn, vokser man tit fra sit tøj og legetøj, før det er slidt op. Og man ønsker sig tit noget nyt. Men måske behøver det ikke være helt nyt? Ved at passe på dine ting og være med til at genbruge, er du med til at passe på kloden. Prøv at besøge en genbrugsbutik med din familie - eller måske er der nogen i din familie, som du kan bytte legetøj med?

Opgave til dig i børnehaven

Find en ting i børnehaven, som er gået i stykker. Prøv om I sammen kan reparere den eller lave den om til noget helt nyt.

Få ideer på biblioteket

Titti Knutsson: Fikse Frida ordner bilen. Klematis, 2005
Lars Klinting: Oskar ordner alt. Gyldendal, 1999
Mike Gordon: Hvorfor skal jeg genbruge? Maaholm, 2005
Shane Brox: Shanes verden. Carlsen, 2010

Opgave til dig derhjemme

Aftal med dine forældre at cykle eller gå, næste gang du gerne vil et sted hen. Det er godt for både dig og verden, når du bruger din egen rugbrødsmotor i stedet for at køre i bil. Hvis du er indenfor, kan du støtte klimaet ved at huske at slukke lyset, når du ikke har brug for det.

Opgave til dig i børnehaven

Hvilken årstid har vi? Ved at spise de danske frugter og grøntsager, som man kan få lige nu, kan man spare på transporten af frugt og grønt fra andre lande. Ved I, hvad der gror i Danmark lige nu?

Forbrugerrådet Tænk har samlet en liste over årstidernes danske frugter og grøntsager her: taenk.dk/test-og-forbrugerliv/mad-og-indkoeb/vaelg-dansk-frugt-og-groentsager-i-saeson

Få ideer på biblioteket

Sébastien Pelon: Cykelturen. Arvids, 2018

Signe Kjær: Kittes køkkenhave. Alvilda, 2017

Grøn mad let at lave. Lindhardt og Ringhof i samarbejde med Danmarks Lærerforening, 2019

Økologi på gafflen : 24 opskrifter med økologiske råvarer i sæson. Landbrug & fødevarer, 2016

14 LIVET I HAVET

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Opgave til dig derhjemme

Har du sure sokker? Du kan spare på vand, strøm og vaskemiddel ved at bruge dit tøj flere gange, før det bliver vasket. Prøv at lægge dit tøj i to bunker, når du tager det af om aftenen: En bunke med det beskidte tøj, som skal vaskes med det samme. Og en bunke med det tøj, som godt kan bruges en gang mere før vask.

Opgave til dig i børnehaven

Tag en tur til stranden for at samle affald. Hvor meget kan I samle? Hvis I har langt til stranden eller en søbred, kan I vælge at samle affald i nærheden af børnehaven i stedet for.

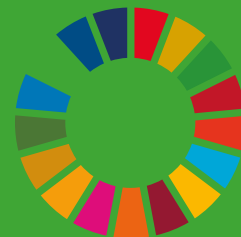
Få ideer på biblioteket

Linda Pelenius: Tilde i vaskerummet. Klematis, 2013

Judith Koppens: Plastiksuppe. Turbine, 2018

Marianne Randel Søndergaard: Hvem roder her? Straarup & Co., 2018

Hanna Semerson: Hit med dåserne! - og de tomme flasker. Turbine, 2010

Opgave til dig derhjemme

Næste gang det regner, så gå en tur og hold udkig efter regnorm, som er kommet op på fliserne eller asfalten. Hjælp den over fortovet, så den kan komme tilbage i jorden. En regnorm er vigtig for jorden, fordi den laver blade om til næring. Og når den laver gange, er den også med til at ilte og dræne jorden.

Opgave til dig i børnehaven

Gør noget godt for dyrene på legepladsen. I kan samle en bunke kvas et sted, hvor krible-krable-dyrene kan hygge sig. Måske kan I endda lave et flot kvashegn, hvor dyrene kan bo. Er det vinter, kan I fodre fugle i stedet for. Danmarks Naturfredningsforening viser, hvordan man kan lave en foderautomat af en gammel plasticflaske med en pind igennem, som fuglene kan sidde på. Gå ind på dn.dk eller følg linket her:

video.dn.dk/frikvarter-i-naturen-foderautomat

Få ideer på biblioteket

Mark Benecke: Hvor blev musen af? : en historie om livets kredsløb. Klematis, 2008

Vivian French: Ulækre regnorme. Klematis, 2009

Angela Weinhold: Alt det insekter kan. Klematis, 2016

Charlotte Blay: Rejsen til Kriblekrableland. Gyldendal, 2001

Preben Kirkholt: Danske fugle. Klematis, 1995

16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

Opgave til dig derhjemme

Deler I opgaverne retfærdigt derhjemme – og legetøjet og de søde sager? Fortæl dem derhjemme om en gang, hvor du syntes, at noget var helt vildt uretfærdigt. Hvordan endte det?

Opgave til dig i børnehaven

Hvordan siger I stop, hvis nogen er ved at gøre andre kede af det? Er I gode til at sige undskyld? Læs en bog sammen, hvor nogen vil bestemme alting eller kommer til at sige dumme ting.

Få ideer på biblioteket

Géraldine Collet: Når nødderne er størst - . Lamberth, 2020

Egon Mathiesen: Aben Osvald. Gyldendal, 1947/2009

Åsa Mendel-Hartvig: Uretfærdigt! Klematis, 2017

Kalle Güettler: Nej! sagde Lilletrold. Sesam, 2004

Sören Olsson: Håkan og den store ballade. Sesam, 2001

Kontrakt

Jeg aftaler mindst tre ting med min stue og min familie,
som vi sammen vil gøre for verden (sæt kryds):

For klimaet

- Bruge vores ben og køre mindre i bil
- Slukke lyset, når det ikke er nødvendigt
- Spise flere af årstidens danske frugter og grøntsager
- Have kødfrie dage
- Bruge solceller
- Spare på vandet, når vi bader og børster tænder
- Have en regnvandsbeholder

For miljøet

- Sortere affald
- Give ting til genbrug
- Spare på vasketøjet, hvis tøjet ikke er beskidt
- Passe på tingene og reparere, når vi kan
- Spare på papir og print
- Bruge drikkedunk i stedet for plasticflasker og engangskrus
- Bruge tasker eller muleposer i stedet for plasticposer

For naturen

- Lave en kvasbunke eller lade et stykke af haven gro vildt
- Lade nedfaldsfrugt ligge
- Have et fuglebad eller anden adgang til vand
- Have stensætninger eller store sten, som kriblekrable dyr kan sole sig på
- Lave en foderautomat til småfuglene af en flaske eller mælkekarton
- Redde regnorme fra fliserne

For jer selv og hinanden

- Tage alle med i legen, både drenge og piger
- Være gode til at dele med hinanden
- Hjælpe med at sige stop, hvis nogen gør dumme ting ved andre
- Læse bøger og lære nye ting
- Komme udenfor for at løbe og lege hver dag – bygge huler og finde et godt klatretræ
- Løse opgaver sammen – og bygge opfindelser

Dato _____ År _____ Navn _____

Få ideer på biblioteket

Kim Fupz Aakeson: Vitello redder verden. Gyldendal, 2017
Alvildas 365 ting du kan lave af pap og papir. Alvilda, 2012
Cecilia Fitzsimons: 50 natur aktiviteter. Atelier, 1997
Geneviève Rousseau: Miljøvenner. Lamberth, 2012

Se meget
mere på
[sprogsporet.dk/
bæredygtighed](http://sprogsporet.dk/bæredygtighed)